

Sortförsök flerårig Vitgröe.

Ola Arnell HGU 2003

(Poa Annua Reptans)

Samarbete mellan Funäsdalsfjällens
Golfklubb och Weibulls.

- Innehåll:**
- Inledning
 - Bakgrund
 - Klimatförutsättningar
 - Försök
 - Parcellfördelning
 - Tillvägagångssätt
 - Graderingsparametrar
 - Besiktning
 - Vinter
 - Vår
 - Slutsats & sammanfattning

Inledning:

Det började med att jag vid en erfa träff hösten 2002 blev tillfrågad av Anne-Marie Santesson på Weibulls. Hon undrade om jag var villig att hålla i ett övervintringsförsök med flerårig vitgröe. Vetgirig som man är och med chans att få lära sig något så tackade jag ja.

Bakgrund:

Vitgröe (Poa Annua) betraktas ofta som ett ogräs. Det finns dock ytor där vitgröen är ett önskat gräs, nämligen på många golfgreenar främst i norr och mellan Sverige. Andra gräsarter som används på greenar har svårt att klara hårda vintrar, vilket även vitgröe har. Anledningen till att man ändå har vitgröe på greenerna här uppe är att det alltid finns ett stort frölager av vitgröe i jorden. Detta gror så fort betingelserna tillåter groning. För att hjälpa till brukar man så in extra frö. Finessen med vitgröe är dessutom att den gror och etablerar sig mycket snabbt. Viktigt med tanke på den korta säsongen. En annan anledning till att man är beroende av nytt frö på våren är att vitgröe normalt sett är ettårig. Det förekommer dock plantor som är fleråriga (Poa Annua Reptans).

Problemet är att sådana plantor kan vara väldigt svåra att fröproducera i kommersiell skala. Men sedan början av -90 talet har professor David Huff vid Penn State University i USA ett förädlingsprogram för just denna typ av vitgröe. För första gången har nu några sorter testats i Sverige och på Ljusnedals golfbana i Funäsdalsfjällen. Frågeställningen inför försöket är att se hur sorterna klarar hårda vintrar och hur de beter sig under golfmässiga förhållanden. Sorterna härstammar från mycket gamla golfbanor i USA och Kanada. Sedan några år tillbaka ingår i det amerikanska projektet även frö från plantor insamlade på Svenska golfbanor.

Klimatförutsättningar:

Golfbanan i Ljusnedal är Sveriges högst belägna 18 hålsbana. Banan ligger på ca: 600 möh, 150 meter till och kalfjället tar vid. Därtill ligger banan i ett riktigt köldhål, många många gånger per år uppmäts Sveriges lägsta dagstemperaturer i just Ljusnedal. Snön brukar komma i slutet på Oktober och ligger oftast kvar till slutet av April. Växtzonen är 8.

Försöket:

Försöket omfattar 10 sorter, sådda i 3 upprepningar. Varje ruta (parcell) är 1* 1 meter, utsädesmängden 10 gram per 1 m². (1 kg per 100 m²)

Parcellfördelning:

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
5	7	10	1	8	2	9	4	6	3
7	10	8	6	9	5	3	2	4	1

Tillvägagångssätt:

16 Juli 2003 anlände sorterna per post från Weibulls.

30 små påsar med 10 gram frö i varje. Det enda jag vet om sorterna är att en sort är Anna från en konkurrent. En ”sort” är den som Weibulls själva säljer. Kärrgröe fanns också med. Övriga sorter är jag ovetande om. Jag vet inte heller vilket nummer som hör till respektive sort.

Vi torvade av en yta på 30m².

Fyllde upp med mullsand från Heby, myllade ner gödning och jämnade till.

En provbevattning genomfördes för att säkerställa jämn bevattning över försöket.

17 Juli såddes försöksytan. Vi ruggade ytan med en vanlig kratta. Med hjälp av en syltburk med hål i locket så pepprades fröna ut i en 1 m² stor träram. Därefter krattning igen och tilltrampning, skorna rengjordes noggrant efter varje sort.

Graderingsparametrar:

När gräset sedan börjat växa så skulle det bedömas efter olika parametrar.

- Groningshastighet betygsätts 1 – 9. (1 = dålig 9 = bra)
- Helhetsintryck
- Bladbredd
- Sjukdomsangrepp
- Vinterskador, hur mycket gräs finns kvar på våren? Uppskattas i %.

Besiktning groningshastighet:

I början besiktades försöket ganska ofta, och resultatet här är ett medel från alla besiktningstillfällen:

Sort nr: 2 betyg 9.

Sort nr: 9 betyg 8.

Sort nr: 5&6 betyg 7.

Sort nr: 1,7 & 8 betyg 6.

Besiktning helhetsintryck etablerat bestånd 18 September:

Överlag så är de flesta parceller ungefär lika täta, svåra att särskilja.

Parcellerna skiljer sig en del mellan raderna. Generellt så är rad 1 bäst, ingen riktigt dålig, sämst är dock parcell nr: 7 & 8. Men i rad 2 & 3 är dessa riktigt bra.

De sämsta parcellerna i rad 2 & 3 är nr: 3 & 4 men i rad 1 är dom bland de bästa.

Parcell nr 9 är finbladigast och klart mörkare i färgen, detta måste vara kärrgröen.

Verkligen svårt att se vilka sorter som är bäst och sämst, när resultatet varierar mellan raderna. Vid upplägget av försöket så var vi verkligen noga med att hela tiden behandla hela försöksytan på samma sätt.

Geografisk så ligger hela ytan lika. Möjligen att ytan lutade lite och man därigenom fått en felmarginal. Parcellerna ditåt det lutade är sämre.

Det var meningen att någon från Weibulls skulle närvara vid något av besiktningstillfällena, men så blev det tyvärr inte.

Sjukdomsangrepp 18 September:

Svampangrepp på gång, behandlades med Rovral.

Parcell nr: 8 hade mest angrepp. Parcell nr: 1, 2, 9 och 10 nästan inga spår av angrepp alls.

Övriga sorter ganska lika varandra.

Vinter:

Vintern 03-04 blev en besvärlig vinter för våran golfbana. Första snön kom 20 Oktober och den låg fint hela November. Men i början på December så blev det ett rejält töväder, inte så att all snö försvann men nästan. När det frös på igen så återstod ett 5-10 cm islager över banan. Jag provade att med fairwayluftaren luckra upp isen. Denna metod orsakar också en del skador, fastfruset gräs rycks med. Men en del svinn får man ju räkna med...

Några dagar efter min is behandling så kom ytterligare 3 dm snö. Följt av ett nytt töväder, kyla och mera snö...

Man började förstå att vintern skulle ställa till med stora skador.

Vår:

När snön började smälta undan i slutet på April så var det dags att på nytt besikta försöket och se om något gräs överlevt denna tuffa vinter.

Och mycket riktigt, precis som man befarat hela vintern 0 % överlevnad.

Slutsats och sammanfattning:

Tyvärr så blev det den sämsta vintern för gräsöverlevnad på länge, just den här vintern. Typiskt.

Vad har vi lärt oss då?

Inte heller dessa sorter klarar 6 månader under is.

Men det är ju bara att hoppas att arbetet med förädling, av vintertåliga arter och sorter fortsätter, så att även vi i norrland kan ha gröna greener lite oftare på våren.

Ola Arnell